

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

16 april 2024

T.a.v.: de vaste Kamercommissies van Justitie & Veiligheid,
Infrastructuur en Waterstaat en van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Betreft: Reactie op de kabinetsbrief over de lachgasproblematiek

Geachte leden van de Tweede Kamer,

De Nederlandse Vereniging voor Afval- en Reinigingsmanagement (NVRD) en de Vereniging Afvalbedrijven (VA) hebben grote zorgen over de recente kabinetsbrief met betrekking tot ons verzoek om steun in de lachgasproblematiek (16 april 2024), die wij als bijlage toevoegen. Na de toezegging van het kabinet van eind oktober 2023 om gezamenlijk met gemeenten, gemeentelijke inzamelaars en afvalbedrijven een financiële steunregeling voor de afvalsector te verkennen, is de recente mededeling van het kabinet dat we geen tegemoetkoming krijgen voor de schade en kosten die wij ondervinden als gevolg van het lachgasverbod. Dit is opnieuw een harde klap voor onze sector.

Gemeenten en afvalbedrijven worden al ruim een jaar geconfronteerd met de consequenties van het verbod op het recreatief gebruik van lachgas per 1 januari 2023. Dit verbod had onder meer tot gevolg dat de retourpremie ('statiegeld') op de toen gebruikte lachgascilinders (van hoge kwaliteit) tot het verleden ging behoren. De handelaren zijn vanaf 2023 wegwerpcilinders gaan gebruiken, die vanwege het ontbreken van een retourpremie nauwelijks bij milieustraten worden ingeleverd en door gebruikers met name bij het afval worden gevoegd of in de openbare ruimte worden gedumpt. Eenmaal in het afval kunnen deze cilinders, meestal met daarin nog restanten gas, tot explosie komen in inzamelvoertuigen en afvalverwerkingsinstallaties. Dit leidt niet alleen tot zeer gevaarlijke situaties, maar ook tot enorme kosten voor zowel gemeenten als verwerkers (in totaal ca. € 150 miljoen op jaarbasis) als gevolg van een jaarlijks aanbod van ongeveer 500.000 wegwerpcilinders. De financiële last is het gevolg van de te nemen maatregelen om cilinders uit de openbare ruimte en het afval te verwijderen, schadeherstel van installaties na explosies en stilstand van installaties na explosies. Ondanks dat er geen financiële bijdrage aan de kosten ten gevolge van de lachgasproblematiek geboden wordt, heeft het kabinet wel een bescheiden financiering van pilots aangeboden. Dit voelt voor de sector als een zeer beperkt 'doekje voor het bloeden'. Het staat namelijk niet in verhouding tot de tientallen miljoenen euro's schade die onze sector heeft geleden en op dit moment nog steeds lijdt. Structurele oplossingen blijven immers uit.

Het komt op ons over dat het kabinet de veiligheidsrisico's die onze werknemers dagelijks lopen en de enorme kosten die onze leden als gevolg van het Rijksbeleid moeten dragen, onderschat. Er worden in sommige situaties momenteel vrachten afval geweigerd, die nergens naar toe kunnen. Verder is van belang dat wanneer de verwerkingscapaciteit door schade en stilstand onverhoopt tekortschiet, dat uiteraard ook de afvalinzameling eerder in de keten raakt. Het behoeft geen toelichting dat het tot grote maatschappelijke problemen zal leiden wanneer daardoor in delen van het land het afval niet meer kan worden ingezameld.

Het kabinet neemt naar onze mening te weinig verantwoordelijkheid voor de ontstane situatie, terwijl de oorzaak ervan Rijksbeleid betreft. De data van onze leden tonen deze causaliteit overduidelijk aan. Het gebrek aan financiële steun vanuit de overheid betekent ook dat deze kosten nu doorberekend moeten gaan worden aan de gemeenten en MKB-klanten van onze leden. Dit leidt onvermijdelijk tot een verdere verhoging van de lokale lasten voor burgers, een ontwikkeling die haaks staat op de huidige inspanningen van een meerderheid in de Tweede Kamer om deze lasten juist te verlagen.

Ondertussen zien wij niet of nauwelijks inspanningen om de invoer van de illegale lachgascilinders te voorkomen. Dat er sprake zou zijn van een 'dalende trend' herkennen wij niet. Honderdduizenden wegwerpcilinders zien wij sinds begin 2023 op straat en in het afval en dat aantal neemt niet af. Containers vol cilinders worden in de Nederlandse havens gewoon doorgelaten, als administratief een bestemming buiten Nederland is opgegeven. In andere EU-landen is lachgas immers niet illegaal. Een oplossing is derhalve om de *verpakking* van de wegwerpcilinders aan te pakken. Deze is aantoonbaar ondeugdelijk en onveilig. Naar alle waarschijnlijkheid voldoen de cilinders daarmee niet aan de ISO-normeringen. Hoewel er augustus 2023 is toegezegd dat hier met spoedonderzoek naar gedaan zou worden, en dat de verwachting is dat de verpakkingen inderdaad niet voldoen, is hier nog steeds geen helderheid over.

Onze leden ervaren het uitblijven van steun als een klap in het gezicht. Zonder passende ondersteuning van het kabinet zal deze situatie leiden tot een verdere lastenverzwaring voor alle inwoners of dreigen risico's voor de afvalinzameling.

Wij verzoeken om een hoorzitting in de Tweede Kamer en een spoedoverleg met de betrokken bewindslieden van de ministeries van Infrastructuur en Waterstaat, Volksgezondheid, Welzijn en Sport en Justitie en Veiligheid. Tijdens deze hoorzitting willen we graag het probleem van meerdere kanten belichten zodat duidelijk wordt op welke manieren wethouders, hun uitvoeringsdiensten en afvalbedrijven worden geconfronteerd met deze problematiek. Het is van groot belang dat er op korte termijn actie wordt ondernomen om niet alleen onze werknemers te beschermen en de sector te ondersteunen, maar ook om te voorkomen dat verdere risico's ontstaan voor de afvalinzameling. De aangekondigde pilots gaan onze zorgen hierover zeker niet verminderen.

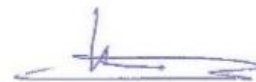
De NVRD, de Vereniging Afvalbedrijven en natuurlijk onze leden staan klaar om samen met het kabinet en andere stakeholders te werken aan haalbare en betaalbare oplossingen. We verwachten hierbij wel financiële steun van het kabinet, want onze leden kunnen dit niet alleen.

Met vriendelijke groet,

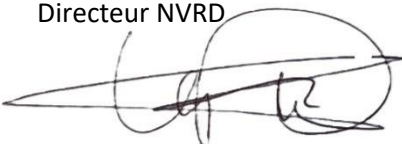
Henry Meijdam
Voorzitter NVRD

Boris van der Ham
Voorzitter Vereniging Afvalbedrijven

Wendy de Wild
Directeur NVRD

Robbert Loos
Directeur Vereniging Afvalbedrijven

